

УДК 140.8: 27

DOI 10.35423/2078-8142.2018.3-4.14

В. М. Рубський,

кандидат богословських наук,
старший викладач кафедри практичної психології
Одеського національного морського університету
м. Одеса, Україна

ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-3225-8287>

ЕКСТЕРІОРИЗАЦІЯ РЕЛІГІЙНОГО СВІТОГЛЯДУ (НА ПРИКЛАДІ ХРИСТІЯНСЬКОЇ МІСІЇ)

У статті розглянута філософська проблема винесення світогляду в конкурентне середовище, пов'язана з імперативом його поширення в соціумі. Представлено аналіз компонентів мотивації поширення своїх переконань у найбільш полярних позиціях – атеїзмі й теїзмі. На прикладі екстеріоризації релігійної картини світу, зокрема православної місії, продемонстровано внутрішнє протиріччя ідеї місії і базових основ православ'я. Розглянуто питання про розробку конструктивного типу експлікації і поширення світогляду. Доведено, що природність сприйняття власних метафізичних тверджень, відсутність високого градусу його винесення в конкурентне середовище, що пов'язано з імперативом його поширення, могла б сприяти більш конструктивному діалогу світоглядів і, за необхідності, світоглядним дискусіям.

Ключові слова: екстеріоризація, світогляд, місія, релігія, ксенофобія, християнство.

У сучасному богослов'ї актуальною постає науково-практична проблема співвідношення релігійної та матеріалістичної картин світу, особливостей їхніх взаємостосунків, що простежується, зокрема, у спілкуванні людей різних світоглядних парадигм. Прояви ж релігійного життя у своєму вираженні нерідко містять внутрішні полемічні моменти, котрі стосуються специфіки оприявлення власного віровчення для світу та самого розуміння духовного життя, зокрема співвідношення усамітненого чернечого життя та активної місії для секуляризованого суспільства. В українському богослов'ї та релігієзнавстві проблема екстеріоризації релігійного життя на прикладі християнської місії не аналізувалася. У нашій статті звертатимемося до праць вітчизняних та зару-

біжних вчених, які досліджували особливості сучасного релігійного життя (В. Акентьєв, Д. Гусєв, В. Мартинович, К. Прохоров), а також розуміння наукового світогляду (Н. Ростова, П. Слотердайк, К. Фріт).

Метою цієї наукової статті є дослідження богословсько-філософської проблеми екстеріоризації релігійного світогляду на прикладі християнської місії.

Різні модуси екстеріоризації світогляду як елемента соціальної самосвідомості неминучі, а також доводиться констатувати їхню різноманітність відповідно до цілей і завдань висловлювань про власну картину світу. Відзначимо, що фундаментальні праці, які окреслюють базисні положення того чи іншого світогляду [2; 6; 10], поступаються в популярності полемічним, апологетичним та місіонерським модусам самовираження [1; 8; 12]. Релігійна й антирелігійна місія в цілому є найбільш яскравим модусом екстеріоризації світогляду, який, за умови спрямування зовні – в середовище тих, що мислять інакше, – за необхідністю завжди редукований відповідно до полемічного або компенсаторного завданням світоглядної експлікації.

Матеріалістські типи світогляду представляють картину світу таким чином, що в ній відсутня метафізична мотивація витратити час і сили на напоумлення істиною атеїзму нейронну мережу інших людей. Якщо світ мислення являє собою еволюційний засіб для виживання, то при ослабленні такого завдання роль мислення представляється множинністю черепних коробок із вируючими в них «бульбашками мікросфер» П. Слотердайка [10, с. 88]. Якщо ми справді живемо в ілюзії свободи волі й епіфеномені свідомості, то не залишається сенсу доводити це чужому мозку.

Матеріалістична картина світу в контексті сучасності не потребує істини віри або невіри як спасительної, як це представлено в релігійному вимірі мислення. Якщо людині комфортніше перебувати в тій чи іншій ілюзії, то комфорт і зручність самі можуть виступати критеріями якості сприйняття життя. Істина про те, що матеріальний світ не пронизаний Богом, не може мати переваги для суб'єкта феноменів буття, оскільки набір індивідуальних переживань у будь-якій картині світу за суттю точно афективний у відношенні до горезвісного «як воно є насправді».

Д. А. Гусев відзначав так про співвідношення теоретичного й емпіричного у свідомості: «теоретичний рівень не виростає органічно з емпіричного, теорія не впливає з фактів, оскільки з них загалом нічого не впливає, вони ні на що не вказують, ні про що не говорять» [3, с. 115]. Тим паче, що думка фізикалістів полягає в наступному: «Ніякої різниці між внутрішнім світом людини і матеріальним світом насправді немає. Різниця між ними – ілюзія, створювана нашим мозком... Приховуючи від нас всі несвідомі висновки, яких він доходить, наш мозок створює у нас ілюзію безпосереднього контакту з матеріальним світом» [11, с. 39].

Філософське мислення в рамках суворого матеріалізму важко класифікувати інакше як «інтелектуальну мастурбацію» або аддикцію. Кожен казанок кипить по-своєму поки в ньому проходять певні хімічні реакції, молекулярно це абсолютно неповторювано, але онтологічно абсолютно одноманітно. Якщо немає точки незалежного від процесів мозку судження (Бога), то заняття філософією є тим самим процесом, що й інші види когнітивних залежностей або розваг. Скажімо, можна метафорично цей висновок порівняти таким чином: свистять чайники один – так, інший – інакше, але пар їхній не кращий і не гірший. Саме такий статус філософського мислення в матеріалізмі, якщо його не міфологізувати. М. М. Ростова пише про це таким чином: «Відсутність Бога ставить під питання можливість антропологічного феномена. Бог як трансценденція є «виступом» з природної детермінованості, позначення того розриву світу, в якому може виникнути суб'єктивність. Без цього розриву людина перетворюється на елемент світу наявного» [9, с. 239]. Тому і питання про мотиви екстеріорізації її світогляду залишається відкритим.

Набагато змістовніший у нашому питанні розгляд релігійного типу світоглядів із властивою більшістю світових релігій і нових релігійних рухів (НРР) присутністю імперативу екстеріорізації свого погляду на світ. Проте, внутрішня теза про необхідність місії вступає у досить відчутну суперечність з фундаментальними положеннями експлікованого світогляду. Ми відзначили це в матеріалізмі, розглянемо це саме і на прикладі християнства, зокрема – православної традиції.

У плані органічності місія, тобто активна реклама своєї віри широкій аудиторії невіруючих та іновірців, у православної традиції займає місце інеродного тіла. Простежується певний конфлікт церковності та

місії. Максими цього антагонізму такі: або традиційна церковність пригнічує місію, або місія пригнічує традицію, підпорядковуючи її своїм завданням. Останнє спостерігалось в постпротестантизмі, особливо з періоду 90-х і нульових років у розвинених країнах.

Упродовж останнього десятиліття у православних академіях і семінаріях інтенсивно вводиться курс місіології, що давно присутній у духовних навчальних закладах інших конфесій. У певному сенсі, таке запізніле омісіювання РПЦ і УПЦ симптоматичне. Чимало місіонерів намагаються просто перенести неопротестантські методики в православ'я, виявляючи цим своє значне системне відставання. Резонно поставити такі питання: чому будь-яка постпротестантська організація, як правило, в разі активніша цілих православних єпархій? Чому перспектива виходу на вуличну проповідь викликає у православних ментальне відторгнення? Було б великим спрощенням як відповідь на ці питання говорити про лінощі, дурість або неорганізованість православних. На хресні ходи і спільні постування цей тип ментальності мотивований значно сильніше.

Отже, виділимо, на нашу думку, принципові пункти непеєднуваності православ'я і того варіанту місії, яким воно екстеріоризується в сучасних місіонерських рухах:

1) *Схема співвідношення християнин-нехристиянин*. Християнська місія починає з того, що всі інші люди гинуть і їх треба неодмінно й терміново спасати. Сама ця стартова схема вже ставить християнина *над* оточуючими: «відкрити їм очі, щоб вони навернулись від темряви в світло та від сатаниної влади до Бога» (Діян. 26,18). «Рятуйтеся від цього лукавого роду!» (Діян. 2,40). Вихідна позиція «ми – світло світу, сіль землі!» (пор. Мф. 5,13–14) переносить цей принцип у церковну керигму з категоричними постулатами: ми в світлі, вони – в темряві (пор. Дідахе 1,1).

Таким чином, свідомість, що себе експлікує, виходить із передумови своєї переваги релігійним знанням і досвідом, сформульованим у відповідності з цим знанням. Якщо я – світло і сіль, то, відповідно, інші – темрява і гниль. Це ще не емоційна зарозумілість, але позиційно структура місії їм загрожує. Звідси невинуваті рекомендації такого типу: «А як місто яке вас не прийме, і не послухають вас, то, виходячи звідти, обтрусіть порошок, що в вас під ногами, *на свідчення супроти них*.

Поправді кажу вам, легше буде Содому й Гоморрі дня судного, аніж місту тому!» (Мк.6,11; Мф.10,14; Лк.9,5). «Обтрусить порох, що в вас під ногами» – симптоматичний рудимент давньої ксенофобської самосвідомості, який превентивно очорнює інші світогляди тільки за те, що ті не виявляють бажання прийняти їхній варіант християнського як норматив.

У цьому контрастному уявленні про завдання місіонера здійснює свій вплив іудейське уявлення про пришестя Господа: «День Господній є темрявою», Він прийде та жорстко покарає поганих (тобто тих, хто нам не подобається та не приймає наш світогляд). Про це, особливо в корпусі малих пророків, сказано набагато більше, ніж про радість праведників (див. Соф. 1гл). Тому, коли християни стали проповідувати пришестя Господа, то не могли мислити поза стереотипним комплексом уявлень про останні події цього світу.

«Радійте того дня й веселіться, нагорода бо ваша велика на небесах. Бо так само чинили пророкам батьки їхні» (Лк 6,23) – так пропонується мислити про себе і невдалим місіонерам. Але, на жаль, історія вчить нас, що якщо вас женуть, зневажають і б'ють, то це ще не означає, що ви – кращі за інших. Найбільш ймовірна відповідь на такі ситуації така: ви варті такого відношення і сприйняття з точки зору їх культури, зокрема й релігійної. Але християни заздалегідь канонізували свої страждання.

Завдання екстеріоризації світогляду продукує дискурс спасіння інших, властивий місіонерським проектам. У матеріалістичному варіанті це – спасіння від невігластва і забобонів. Це забезпечує мотивацію і модус комунікації світоглядів.

2) *Ксенофобія*. Прагнення всіх змінити, привівши у відповідність з ідеалами проповідника, є ще одним невірним стрижнем сучасної місії. Християнська любов до людини заснована на релігійному сприйнятті ближнього в Бозі (у Христі). Щоб приймати людину як таку, потрібно, як мінімум, зняти з неї завдання відповідності привнесеним параметрам («стань як ми»), але сучасна форма місії ґрунтується саме на цій установці.

3) *Розуміння духовного життя*. З одного боку, Євангеліє розлого й різноманітно говорить про те, що духовність християнина не повинна орієнтуватися на зовнішнє схвалення: «А як молитесь, то не будьте, як ті лицеміри, що люблять ставати й молитися по синагогах та на пере-

хрестях, щоб їх бачили люди. Поправді кажу вам: вони мають уже нагороду свою! А ти, коли молишся, увійди до своєї комірчини, зачини свої двері, і помолися Отцеві своєму, що в таїні; а Отець твій, що бачить таємне, віддасть тобі явно»; «коли чиниш ти милостиню, не сурми перед себе» (Мф. 6,5–6; 6,2). Проте водночас звучить і місіонерське: «Отак ваше світло нехай світить перед людьми, щоб вони бачили ваші добрі діла, та прославляли Отця вашого, що на небі» (Мф. 5,16).

По-іншому можна зробити висновок, що добродіяння треба творити якщо не з метою, то, принаймні, з оглядкою на зовнішній ефект: «що скажуть оточуючі?», «чи прославлять Отця?» Християнство – інтровертне, місія – екстравертна. Зовсім не випадкове історичне відкидання чернецтва місіонерським протестантизмом. Чернечо орієнтоване православ'я і сучасні зразки місії справді несумісні.

«Спочатку полюби тих, кому хочеш розповісти про Христа, потім зроби так, щоб вони тебе полюбили, а потім говори їм про Христа» [7, с. 136]. Попри усю благість цієї поради свт. Інокентія Алякинського початкуючому місіонеру свт. Миколаю Японському не можна не помітити, що в запропонованому контексті навіть любов перетворюється на засіб поширення своєї релігійної ідентифікації. В Євангелії ідентифікація «християнин» впливає з любові до ближнього, тобто треба бути християнином, щоб любити, а не навпаки – любити, щоб пропонувати християнство. Ця рекомендація «полюби» підпорядкована більш важливій меті – місії – та структурно є її маніпулятивним інструментом.

Святі отці пропонували такий метод поширення власного світобачення: «спасайся сам, і (якимось чином) навколо тебе спасуться тисячі». Преп. Іоан Лівничник рекомендує починати духовний шлях зі зречення від світу. Преп. Арсеній також радив доволі категорично: «уникай людей і спасешся» [4, с. 44]. Виразні соціопатичні установки ми знаходимо в більшості аскетичних трактатів. Наприклад, Антоній Великий пише: «Кожен, хто бажає бути істинно духовним подвижником, повинен намагатися тримати себе далеко від галасливого натовпу і не наближатися до нього, щоб бути і тілом, і серцем, і розумом поза сум'яттям. Господь наш показав нам зразок відсторонення від людей і усамітнення, коли один особливо сходив на гору для молитви. У світі ворогові зручніше тіснити нас своїми знаряддями і зовнішніми, і внутрішніми: так, привертаючи до себе деяких людей як посібників і підручників, йо-

му слухняних, він за допомогою їх веде боротьбу проти вірних» [4, с. 49]. Преп. Ісаак Сирин відзначав: «Хто любить співбесіду з Христом, той любить бути усамітненим. А хто любить залишатися з багатьма, той друг світу цього. Якщо любиш покаєння, возлюби безмовність. Бо поза безмовністю покаєння не досягає досконалості» [5, с. 110].

Таким чином, у православної чернечій традиції закорінена дисоціальна лінія поведінки, що має антисоціальне (соціопатичне) коріння. Їй протистоїть інша модель екстеріорізації світогляду – місія, яка однією зі своїх основ має ксенофобію. У цьому ключі як місія, так і віддалення від світу, є різними формами подолання іншого світосприйняття.

4) *Просвіт між аргументом та мотивацією*. Місіонер не може відтворити справжню причину свого власного релігійного навернення. Це завжди дуже особисте і в переповіданні для інших малопереконливе. Із цієї причини проповідники змушені використовувати штучні прийоми аргументації для зовнішньої аудиторії. Можна порівняти проповідь ап. Петра в Єрусалимі (Діян. 2, 14–40) і особисте звернення Симона-Петра. Це – початок виразних маніпуляцій, розвиток яких ми бачимо в подальшій християнській місії (Діян. 21, 20–26; Гал. 2, 11–14).

5) *Прийоми маркетингу* з усією їхньою прагматичністю «за замовчуванням» включені в рецепт місіонерського успіху на релігійному ринку. Тут і *демпінг* – «кожен, хто покличе Господнє Ім'я, буде спасений» (Рим. 10,13) «Я змагався добрим змагом, свій біг закінчив, віру зберіг. Наостанку мені призначається вінок праведности» (2 Тим. 4,7-8); і *самореклама* – у будь-якому з творів раннях апологетів. А також і *лицемірні акції милосердя* напоказ, молитви пасторів по ТБ, реклама чудес, їхня «розкритка» в ЗМІ тощо.

На все вищевикладене є готовий мотив-припис: «Ідіть по цілому світові, та всьому створінню Євангелію проповідуйте! Хто увірує й охреститься, буде спасений, а хто не ввірує засуджений буде» (Мк. 16,15–16). Але його інтерпретація повинна враховувати, що для іудеїв першого століття активна зовнішня місія була чимось інноваційним. Тому місіонерське посланництво апостолів самими першохристиянами сприймалося як якийсь тимчасовий захід. Адже вважалося, що ось-ось, вже зовсім скоро закінчиться вся історія світу: «Поправді кажу вам, не встигнете ви обійти міст Ізраїлевих, як прийде Син Людський» (Мф. 10,23). «[Провідуючи], промовляйте до них: *Наблизилося Цар-*

*ство Боже до вас! А як прийдете в місто яке, і вас не приймуть, то вийдіть на вулиці його та й кажіть: Ми обтрушуємо вам навіть порошок, що прилип до нас із вашого міста. Та знайте оце, що *наблизилося Царство Боже!*» (Лк. 10,9–12); «... і зорі спадатимуть з неба, і сили небесні порушаться... І побачать тоді Сина Людського, що йтиме на хмарах із великою потугою й славою... Поправді кажу вам: не перейде цей рід, аж усе оце станеться!» (Мк. 13,25–26,30). «Ось кажу я вам таємницю: *не всі ми заснемо*, та всі перемінимось, раптом, як оком змигнути, при останній сурмі: бо засурмить вона і мертві воскреснуть, а ми перемінимось!.. Мусить бо тлінне оце зодягнутись в нетління, а смертне оце зодягтись в безсмертя» (1Кор. 15,51–53). Таким чином, міра, прийнята як екстраординарна (пожежна) в зв'язку з її минустістю, не передбачалася бути вічним атрибутом християнства. Рано чи пізно вони повинні були увійти в конфлікт, який саме і висвітлюється в цій нашій статті.*

Отже, ми розглянули деякі аспекти поширення світоглядних тез, які несумісні з низкою фундаментальних посилок ортодоксії. Матеріалістичний пафос освіти також позиціонує свою вихідну перевагу, що також входить у внутрішню суперечність з матеріалістичним світоглядом. Щоб уникнути цього антагонізму, потрібен новий тип екстеріоризації світосприйняття, відмінний від релігійної місії сучасного зразка і боротьби з забобонами (К.Хітченс, П.Куртц К.Ламонт та ін.). Вважасмо, що імплантування протестантської (ранньохристиянської) місії в православ'я ігнорує відмінність ментальності й культурні параметри епох.

Розробка нового типу експлікації і поширення свого світогляду – тема набагато ширша від проблеми релігійної або атеїстичної місії. Необхідно уникнути як ксенофобського мовлення «зі світла в темряву», так і цільового модифікування світоглядних положень із наміром знайти горезвісні «спільну мову» і «точки дотику» з цільовою аудиторією.

Тут ми можемо запропонувати тільки кілька посилок для його створення. Представникам релігійного типу світогляду, так само як і їхнім опонентам, можна порекомендувати сприймати базис і надбудови своєї картини світу так само природно, як свої тіла. Атеїсти також нерідко сприймають свій атеїзм по-месіанськи. Вірно зауважив у цьому контексті К.Ясперс: «в категоричному запереченні Бога ще занадто багато від біблійної традиції» [13, с. 227]. Це призводить до викривлення

експлікованого світогляду заради додання йому аподиктичності або толерантності з метою його поширення.

Отже, природність сприйняття своїх метафізичних тверджень, відсутність високого градусу його винесення в конкурентне середовище, пов'язане з імперативом його поширення, могла б сприяти більш конструктивному діалогу світоглядів та, якщо необхідно, і світоглядним дискусіям. На наше переконання, необхідно шукати спільне поле діалогу різних ментальних світів, що робить неможливою ситуацію звеличчування, коли цінність певного світогляду сприймається як єдино вірна й ексклюзивістська. Віра або невіра не повинні бути денотатом у парадигмах людських стосунків, зокрема в діалозі світоглядів. Світогляд за своєю сутністю є системою вимірювання «за замовчуванням». Потрібно спокійно сприймати прояви віри або невіри, оскільки в сьогodenні вони втратили частину свого значення як непримиренних антагоністів.

ЛІТЕРАТУРА

1. *Акентьев В.* Операция на сердце или из баптизма в Православие. Кемерово : 2004. 210 с.
2. *Алфеев И., митр.* Православие. В 2 томах. М. : Сретенский ставропигиальный мужской монастырь, 2016. 1864 с.
3. *Гусев Д. А.* Религия, атеизм и наука: интерпретации взаимодействия и эвристических возможностей // Вопросы философии. 2018. № 6. С. 108–118.
4. *Древний Патерик.* М. : МП, 1991. 232 с.
5. *Исаак Сирин, преп.* Слова подвижнические. М. : Правило веры, 2006. 204 с.
6. *Мартинovich В. А.* Нетрадиционная религиозность: возникновение и миграция. Материалы к изучению нетрадиционной религиозности. Минск : Минская духовная академия, 2015. 560 с.
7. *Миссиология.* Учебное пособие. Издание 2-е исправл. и дополн. М. : Миссионерский отдел Русской Православной Церкви, 2010. 410 с.
8. *Прохоров К.* Русский баптизм и православие. М. : ББИ, 2017. 460 с.
9. *Ростова Н. Н.* Науки о человеке // Философская антропология, 2016. Т. 2. № 1. С. 221–245.

10. *Слотердайк П.* Сферы: Микросферология. Т. I. Пузыри. СПб. : Наука, 2005. 653 с.
11. *Фрит К.* Мозг и душа: Как нервная деятельность формирует наш внутренний мир. М. : Астрель : CORPUS, 2010. 335 с.
12. *Чернышёв В.М.* Меч обоюдоострый. К. : Книга по требованию, 2011. 138 с.
13. *Ясперс К.* Смысл и назначение истории. М. : Республика, 1994. 528 с.

REFERENCES

- Akentieva, V. (2004). *Heart surgery or from Baptism to Orthodoxy*. Kemerovo.
- Alfeev, I., Met. (2016). *Orthodoxy*. In 2 volumes. Moscow: Sretensky stauropigial monastery.
- Gusev, D. A. (2018). Religion, atheism and science: interpretations of interactions and heuristic possibilities. *Problems of Philosophy*, No. 6, 108-118.
- Ancient Paterik*. (1991). Moscow: MP.
- Isaac the Syrian Words ascetic* (2006). Moscow: The Rule of Faith.
- Martinovich, V. A. (2015). *Unconventional religiosity: emergence and migration. Materials for the study of non-traditional religiosity*. Minsk: Minsk Theological Academy.
- Missiology. (2010). *Tutorial*. 2nd edition. Moscow: Missionary Department of the Russian Orthodox Church.
- Prokhorov, K. (2017). *Russian Baptism and the Orthodox*. Moscow: BBI.
- Rostova, N. N. (2016). Human Sciences. *Philosophical Anthropology*, V. 2, No. 1, 221-245.
- Sloterdijk, P. (2005). *Spheres: Microspherology*. St. Petersburg: Nauka.
- Frith, C. (2010). *Brain and Soul: How nervous activity shapes our inner world*. Moscow: Astrel: CORPUS.
- Chernyshev, V. M. (2011). *Double-edged sword*. Kyiv: Book on demand.
- Jaspers, K. (1994). *The meaning and purpose of history*. Moscow: Republic.

Rubsky Vyacheslav

Candidate of Theological Sciences (Ph. D.), Senior Lecturer in the Department of Practical Psychology, Odessa National Sea University, Odessa, Ukraine, ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-3225-8287>

Exteriorization of the religious worldview (on the example of the Christian mission)

Abstract

The article deals with the philosophical problem of the worldview in a competitive environment associated with the imperative of its dissemination in society. It is noted that in the modern theology, the scientific and practical problem of the correlation of religious and materialistic pictures of the world, the peculiarities of their relations, which is traced, in particular, in the communication of people of different world-view paradigms, is urgent. The manifestations of religious life, in their expression, often contain internal polemical moments that relate to the specifics of accepting one's own doctrine for the world and the very understanding of one's spiritual life, including the relation of a solitary monastic life and an active mission for a secularized society. The analysis of components of the motivation of spreading their beliefs in the most polar positions – atheism and theism – is presented. The author writes that different modes of exteriorisation of worldview as an element of social consciousness are inevitable; they are diverse in accordance with the goals and objectives of their own picture of the world. The most striking mode of exteriorisation of worldview is the religious and anti-religious mission. It is noted that the modern religious type of worldview is characterized by the imperative of externalizing the worldview. However, the internal thesis about the necessity of the mission comes into considerable contradiction with the fundamental provisions of the explicated worldview. On the example of the exteriorization of the religious worldview, in particular the Orthodox mission, the internal contradiction of the idea of the mission and the basic foundations of Orthodoxy has been demonstrated. The author points out that faith or unbelief should not be denatured in the paradigms of human relations, in particular in the dialogue of worldviews. It is necessary to calmly accept the manifestation of faith or unbelief, because in the present they have lost some of their value as irreconcilable antagonists. The question of developing a constructive type of explication and propagation of the worldview is considered. It is proved that the adequacy of perception of

own metaphysical assertions, the absence of a high degree of its passage into a competitive environment, due to the imperative of its dissemination, could contribute to a more constructive dialogue of worldviews and, if necessary, ideological discussions.

Keywords: *exteriorization, worldview, mission, religion, xenophobia, Christianity.*

Рубский Ярослав

кандидат богословских наук, старший преподаватель кафедры практической психологии, Одесский национальный морской университет, г. Одесса, Украина, ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-3225-8287>

Экстериоризация религиозного мировоззрения (на примере христианской миссии)

Аннотация

В статье рассмотрена философская проблема вынесения мировоззрения в конкурентную среду, связанная с императивом его распространения в социуме. Представлен анализ компонентов мотивации распространения своих убеждений в наиболее полярных позициях - атеизме и теизме. На примере экстериоризации религиозной картины мира, в том числе православной миссии, продемонстрировано внутреннее противоречие идеи миссии и базовых основ православия. Рассмотрены вопросы о разработке конструктивного типа экспликации и распространения мировоззрения. Доказано, что естественность восприятия собственных метафизических утверждений, отсутствие высокого градуса его вынесения в конкурентную среду, что связано с императивом его распространения, могла бы способствовать более конструктивному диалогу мировоззрений и, при необходимости, мировоззренческим дискуссиям.

Ключевые слова: *экстериоризация, мировоззрение, миссия, религия, ксенофобия, христианство.*